

DOBROGEA JUNĂ

Director-Proprietar C. N. SARRY

APARE ZILNIC

Inscris în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului Constanța sub Nr. 3 din 7 Mai 1938

Redacția și Administrarea: DOBROGEA JUNĂ, Școlii Văraci No. 27
Abonamentul cu eșantionul săptămânal: lei. 500 lei, 6 luni: 3000
Preț la Avizieră și înlocuiri lei 2000—Prețurile și condițiile de vânzare
Tiraj: No. 1140

Trăiască Voevodul! Final de act

Vlăstarul Regelui, merit să asigure perpetuarea Dinastiei. — acelei Dinastii, căreia România îi datorează încheierea, organizarea, mărirea și strălucirea ei — A. S. R. Mihai, Voevod de Alba Iulia, a împlinit ieri vârsta de 17 ani.

Țara întreagă, care își are ațintite azi privirile către N. S. Regele Carol II, Restauratorul României, își leagă toate nădejzile de mâine de tânărul Prințipe, care se arată a fi nu numai moștenitorul Tronului, ci și al tuturor virtuților domnilor și marilor lui strămoși.

Întreaga Lui lință vine să întărească versul poetului că:

Din vultur, vultur, naște.

Din stejar, stejar, răsare!

Uniți în gânduri și în simțiri cu Românimea de pretutindeni, să strigăm așa dar:

Trăiască mângâierea de azi a Țării!

Trăiască nădejdea de mâine, a României!

Trăiască Voevodul Mihai!

„DOBROGEA JUNĂ”

La Caransebeș, Duminică trecută, solemnitatea extinderii legiilor din vechiul regat a prilejuit d-lui V. Lamand, ministrul Justiției, declarându-și că, în asemenea nădejde n'a putut scăpa noma-

ni. Facând aluzie la anumite evenimente ce circulă pe șoptite, pomenite toate din oficiu în cari încă n'a pierit nădejdea că ce a fost va mai fi și încă foarte curând, ministrul Justiției a spus că speră că la 10 Februarie anul acesta s'a pus capăt definitiv unei stări de lucruri ce nu va revizui nici odată.

Solemnitatea care a prilejuit declararea d-lui ministru al Justiției este totuși una dintre acelea cari demonstrează deose-

birea dintre ce-a fost și ce este. Nu se puteau oare extinde legiurile vechiului regat în zărilor noi, dacă nu chiar în anul Unirii, cel puțin după cinci ori zece ani?

Erau oare legile noastre inferioare? Erau legile vechiului regat incomplete?

Nici vorbă că nu. Ce împiedica însă această operațiune care deși nu era simplă, nu era totuși nici imposibilă, cu atât mai mult cu cât în douăzeci de ani dela Unire, s'ar fi putut studia posibilitatea ca legile de aici să treacă dincolo, poate chiar treptat, cu adaptări dela caz la caz, cari ar fi creat o stare de tranziție foarte lesne de rezolvată?

D-l ministru al Justiției, ca membru al guvernului Măiestrășii Sale, a arătat de ce nu s'a putut pune și simplu pentru că erau unele cercuri și organizațiuni profesionale cari s'au opus.

Iar împotrivirea aceasta n'a putut fi nesocotită, pentru că erau în joc calculele electorale ale guvernelor — ale partidelor politice.

În felul acesta, electoralul și a exercitat și aci conștientă și funesta-i teroare.

Dar a venit într-o zi coșitul...

Suveranul, răspunzător în fața istoriei, reprezentând stabilitatea și permanența, a pus capăt tiraniei electoralului.

La 10 Februarie, în istoria țării, din voința regală, peste fi nalul unui act lung și trist, a coborât cortina.

O cortină ce nu se mai ridică nici odată, decât pentru alt act.

Presă în slujba intereselor Țării:

O personalitate tânără și dinamică: D. ministru EUGEN TITEANU

Nu sunt departe ani, de când problema infuzării vieții de stat cu elemente noi, vii și energice, era privită ca o chestiune rezervată unui viitor foarte îndepărtat.

„N'a venit încă rândul celor mai tineri!” — exclamau sentențios oamenii politici, a căror obezitate trupească n'er fi fost nici un păcat, dacă nu era dublată de o egală obezitate spirituală și de o îngustime de orizonturi detestabilă.

„N'a venit încă rândul tinerilor! Să mai aștepte!”

„Să mai aștepte”, adică să mai lase răgaz bătrânilor fără scrupule de a se căpuși cu noii profituri și de a întârzi și mai mult normala dezvoltare a Statului. Din fericire, aceste frumoase zile din Aranjuez (frumoase pentru profitul lor, dar prea puțin pentru țară!) s'au dus și s'au dus pentru veșnicie!

În clipele de față, organismul Statului pulsează de o nouă viață.

O viață primentă, o viață ca o casă proaspăt vântuită și cu ferestrele deschise, o

pe care d. Ministru Eugen Titeanu, a stabilit între acest Subsecretariat și presă.

Mijloacele de informare (îndeosebi ale presei din provincie) sunt, astăzi — datorită d-sale — complete, rapide, apăsente. Fiecare gazetar de provincie își da seama că, dacă ține un toc în mână, acel toc este pus nu numai în slujba meseriei de gazetar, ci și în slujba țării.

E bine să fie așa, e normal să fie așa. Ziariștii își dau seama de aceasta și li sunt recunoscători d-lui ministru Titeanu.

În al doilea rând, presa este fericită de a avea în fruntea Subsecretariatului Propagandei un ministru, nu mai puțin unul dintre gazetarii binevenți. Pana de aur a gazetarului Eugen Titeanu este strălucită: dela pornele străbătute de un suculent lirism, din paginile „Gândirii”, și până la articolele pline de nerv și intelectualitate, gama talentului ministrului Propagandei s'a dovedit bogată și diversă.

Întrebuințând cele mai moderne mijloace de propagandă (radio, cinematograful, mașini cu conferențieri, etc.) ministrul Propagandei nu se odihnește pe laurii unor succese, cari au fost și sunt neapăs de folositoare țării. Neobosit, în plină desfășurare a multiplelor sale posibilități de excelent organizator, d. Eugen Titeanu legitimează însă și necesitatea prezentei tinereții la conducerea vieții de stat.

Nou legături telefonice

Sub președinția d-lui col. Spirea Ion, prefectul județului, s'a ținut aseară ședința comitetului asoc. de drumuri și telefoane din județul nostru.

Au luat parte d-nii ing. Adam, șeful serv. tehnic, N. Iroftescu, primarul com. Negru Vodă, Dumitru Oancea, primarul com. Cogealac și alții.

S'a discutat și luat hotărârea de a se executa lucrări pentru completarea rețelei telefonice în județ, aprobându-se suma de 657.530 lei din care urmează a se face legătura telefonică cu comunele Navodari și Palazul Mare.

M. S. Regele despre înarmarea țării

Discursul rostit de Suveran, Duminică, la masa dela Cercul militar din Galați, cu prilejul încheierii manevrelor

Domnule ministru, iubii camarazi,

Mi s'au adresat, în numele vostru, cuvinte care M'au mișcat și M'au mângălit.

S'a vorbit de o tradiție. Această tradiție n'am fost Eu. Acela care a întemeiat o. Nu sunt decât un continuator.

Dela Regele Carol și dela Părintele Meu, am învățat că grija de căpetenie a unui Suveran trebuie să fie oștirea Sa. Această grija trebuie să fie cu atât mai mare, cu cât zilele sunt mai grele, cu cât ne putem aștepta la vremuri mai îndurerate.

Dar acest fapt, că în fiecare an mă gădesc în mijlocul vostru, cu prilejul acestor exerciții, nu este numai efectul unei tradiții, ci este rezultatul unei credințe și a

unei iubiri deosebite ce o port oștirii Mele.

Am avut norocul, — de care sunt mândru, — că am putut, de la cea mai mică comandă până la cea mai mare, să o exercit în mod efectiv în rândurile voastre.

Acest fapt, îmi dă Mie, personal, încrederea sufletească de a putea astăzi să Mi spun cu hotărâre cuvântul în conducerea oștirii — fiindcă, oricât ai fi învățat în cărți, oricâte sfaturi și îndemnuri bune ai primi de la sfinții, dacă n'ai învățat personal și dacă n'ai pus singur mâna pe uneltă, nu poți avea același folos.

În fiecare an am bucuria acestor zile, — bucurie care Mă înalță, bucurie care Mă întărește sufletește.

Constat că oștirea noastră, cu toate lipsurile ei, face progrese.

În fiecare oștire este un moment de criză. Poate că noi suntem în acest moment. Și de aceea, toți, uniți sufletește în jurul Șefului suprem al oștirii, trebuie să ne dăm mâna ca să trecem acest moment, cu bărbăție și încredere.

Opera cea mare, care, cu avânt patriotic, a fost îndrumată cu multă dragoste de fostul guvern și, în special,

(continuare în pag. 3 a)

Dela Serbările Semicentennialului
1928

In fața reprezentanților PRESEI DIN PROVINCIE

D-l Ministrul EUGEN TITEANU
a făcut următoarele declarațiuni :

La sărbătorirea vîlcicrîi legislative, care a avut loc în Capitala Bucovinei, s'au întîlnit la Căminul o bună parte din directorii și proprietarii ziarelor românești și minoritare din provincie.

După dejunul oferit în cinstea lor de către Subsecretariatul Presei și Propagandei, toți acești frați și scriitori cotidiani din provincie au avut o consfătuire, prezidată de d. Eugen Titeanu, Subsecretar de Stat al Presei și Propagandei. La sosirea d-sale, întreaga asistență a oviționat în picioare pe d-l Subsecretar de Stat al Presei și Propagandei și frații strigătoare : „Trăiască d-l Ministru al Presei și Propagandei, trăiască gazetarul Titeanu !”

La această consfătuire Excelența Sa a făcut următoarele declarațiuni :

Discursul d-lui Eugen TITEANU, subsecretar de Stat al Presei și Propagandei

Vă mulțumesc mult, domnilor și amicii colegi, pentru primirea călduroasă și prietenească pe care și făcut-o Ministerului și mai ales gazetarului.

D-voastră cunoașteți strădaniile mele, pentru salvarea și asigurarea intereselor d-voastră profesionale. Leptă mea este leptă dreaptă și necesară, fiindcă sunt conștient de necesitatea, unitatea și marea mișcare a presei provinciale. În epoca decentralizării, accentul preocupărilor noastre trebuie să cadă pe această presă care proclamă misiunea și rolul clarificator politic a masselor.

În această epocă de lămurire necesară de totală reformă a concepției de Stat și de reformă politică vitală, presa provincială a știut să se facă dregă în direcția liberă consimțită a noilor chemări.

Nu vorbesc numai de presa românească, care trebuie sprijinită și dezvoltată în toate provinciile unde răsădit și menirea ei sunt esențiale; vorbesc și de presa minoritară, care în aceste împrejurări internaționale, ne-a dat un conștient, afirmând loialității celei mai desăvârșite și arătând întotdeauna că ne există, nici un paralelism și nici o similitudine între situația dela noi și alte situații prezente actualmente în altă parte.

Și aici nu pot să fi altfel : nu putem fi altfel, fiindcă, minoritățile noastre au în primul rînd pe lângă sentimentul loialității politice, sentimentul recunoștinței pentru toleranța noastră proverbială și sentimentul unui confort personal pe care știm că ne-l pot găsi alurea; ele se simt mai bine în casa noastră loială și ospitalieră, decît în orice altă casă.

Nici nu putem fi altfel, fiindcă presa noastră minoritară știe că grație lui românii sunt înălțurii

draptarilor noastre etnice, nu în afara lor; că românismul debordează pretutindeni și paterin, actualitate noastră frontiere.

Adevărul știut este că nu avem nimic de dat, dar că avem ceva de luat.

Adevărul politic este că dorința noastră de pace ne-a făcut să ne vorbim de loc, în ultimul timp, de minoritățile românești, de apăsarea istorică și de felul cum trăiesc ele. Iată de ce, în schimb, nu se poate vorbi de simpla minorități de colonizare. Aceste minorități însă și au toată singura sarcină să vorbească, prin presa lor autorizată : trebuie să recunoască că mîntoria lor de credință este reconfortantă.

În ceea ce privește presa românească, ea trăiește, în provincie, printre o fatală criză de adaptare la noile împrejurări. Și vă pot spune — ca o completare a declarațiilor importante și categorice făcute astăzi de d. Ministrul Victor Iamandi — că presa va fi chemată să joace un rol hotărîtor în reforma Statului și în slăbirea de armonizare colectivă a națiunii. Fatal va dispărea presa de mendicantă și va trăi în primul rînd presa de demnitate, trasată pe interesul vital al Statului.

Publicitatea controlată — a cărei aplicare nu va întârzi — în contracte obligatorii, are acest rost, căci este greu de conceput cu un Stat să subvenționeze indirect oficiile de destrămare a idealurilor sale de desăvârșire. O logică de conservare împiedică această anomalie.

Ziarele, reprezentând însă nucleul real de utilitate și de forță vitală, vor birui în cadrul interesului de Stat. Vom salva aceste ziare și vom duce o politică de dezvoltare a lor și a presei românești în general.

Trbuie să salvăm că de multe ziare și să utilizăm în schimb toate ziarele. Vorbesc de elemente calificate care, în aceste împrejurări cruciale, au dat cea din urmă dovadă a vieții corporative și a bazei sale morale în legătură cu interesul superior al țării.

Presă, prin ființa și serviciile aduse de ea, a fost în ultimii două luni de eforturi interne și grele încercări externe, un model de ce trebuie să fie în viitor organizarea colectivă a țării, cea stabilizare de libertate disciplinată în interesul primordial al Statului.

Presă, în sfîrșit, pe aceeași linie de preocupări și-a arătat devotamentul și loialitatea pentru Carol al II-lea, Regele reformator. Era firesc ca cel mai popular vehicul al gândirii și al slovei tipărite să se pună neaprecieți în serviciul Celui care rămîne Voevodul culturii românești.

M. S. Regele despre înzeștrarea armatei

(continuare din pag. 1-8)

de fostul președinte al consiliului, d. Tătărescu, trebuie astăzi continuată cu un ritm mai accelerat și cu o coordonare mai perfectă.

Eu cer dela ostașii Mici să aibă încredere în conducătorii lor și în orice clipă să fie colaboratori sinceri și patrioți ai șefilor — fiindcă numai prin această unire de săvârșită a tuturor, de la cei mai mari până la cei mai mici, se poate înghieta și înțări un suflet. Și armatei, în afară de școli, înainte de toate îi trebuie un suflet.

Cu ocaziunea acestor manevre, am simțit încă odată vibrațiile sufletului acestei oștiri; pe ei contez în vremurile grele.

Cei mici să contribuie cu sufletul lor, cei mari să pună toată destoinicia pentru înzeștrarea armatei. Iată programul moral pe care toți trebuie să-l urmăm.

Această masă tradițională la încheierea manevrelor este pentru Mine un prilej de a arăta bucurios oștirii Mele. Încrederea și iubirea Mea.

La rîndul Meu, cer din partea tuturor din această oștire să Mi se acorde aceiași dragoste și încredere pe care Eu i-o port.

În acest gând, ridic paharul Meu pentru propășirea și întărirea armatei și a idealului ostașilor Mei, dela cel mai mic până la cel mai mare.

Să trăiască armata română !
În al doilea rînd, mulțumesc, în mod deosebit, pentru cuvintele măgulitoare pe care le-ați rostit pentru Fiul Meu.

Sunt convins că Ei va ști să continue această tradiție.

Cu toate multiplele ocupațiuni, pe care un Șef de stat le are, El nu va uita că în Familia Noastră este o tradiție — o tradiție sfîntă — că, înainte de toate, trebuie să fie oștean.

Am fericierea să constat că, din frageda Lui tinerețe, El urmează acest pas.

Fac urarea armatei Mele, că El va ști să țină sus, până la adânci bătrînețe, această tradiție, purtându-i aceeași dragoste și încredere ca și Mine.

DOBROGEA IN IMAGINI

Calul Reginei

Procesul de 30 milioane al primăriei Constanța cu Societățile petrolifere a luat o înțorsătură sen- zațională

În timpul judecării acestui proces, asupra cărui Curtea nu epucase să se pronunțe, în urma unor intervențiuni făcute de primărie, lucrurile au luat o înțorsătură senzațională.

Avocații municipiului au arătat că Monitorul Oficial nr. 247 din 24 crt. a publicat un decret-lege, prin care toate taxele ad-valorem constatate de organele administrative comunale, rămân și sunt valabile impuse.

Față de această situație, Primăria a formulat un nou mod de recurs, invocând sus-numitul decret-lege.

Societățile petrolifere, prin d. avocat Goruneanu, au depus în fața instanței un memoriu, pretinzând că acest decret-lege este neaplicabil și neconstituțional.

Curtea a hotărât că la sfîrșit de 11 Noembrie prin discuții contradictorii să se examineze valabilitatea noului decret-lege.

Delegațiile populațiunii musulmane

O delegațiune s'a prezentat d-lui Reșident Regal al Ținutului Mării, înmînînd un memoriu.

O delegație de intelectuali musulmani s'a prezentat d-lui Reșident Regal N. Oitescu, exponînd doleanțele populației musulmane din Dobrogea.

Delegațiunea a prezentat Excelenței sale memoriul pe care-l reproducem mai jos.

Înaltul demnitar a ascultat cu deosebit interes expunerea făcută de delegații populației musulmane.

Excelența sa și-a exprimat întreaga simpatie pe care o nutrește pentru această credincioasă populație și a promis că va căuta să satisfacă pe deplin desideratele exprimate.

Textul Memoriului

„Nu s'a împlinit un an de când Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, în marea Sa înțelepciune, a preluat în mâinile Sale conducerea destinelor țării Române, preconizînd legi și regulamente de covârșitoare importanță în cadrul unei noi Constituțiuni, dînd astfel un impuls nou, de propășire economică și redresare morală, acestei țări.

Subscrișii intelectuali musulmani, prea plecași și supuși cetățeni ai acestei țări, va rugăm să își interpreteze întregii populațiuni musulmane din acest Ținut, pe lângă M. S. Regele Carol al II-lea, asigurîndu-l de tot devotamentul nostru neaprecieți pentru Țara și Tron.

Alegerea făcută în persoana Domnului Voștre ca Reșident Regal al acestui colț de Țară, a produs cea mai deosebită bucurie în sînul populațiunii musulmane, fiind o chează că doleanțele lor vor fi de acum înainte ascultate și soluționate cu mai parintească atențiune.

Subsemnații, în calitate de exponenți ai celei mai pașnice populațiuni din acest Ținut, ne facem ecoul următoarelor desiderate, cari aşteaptă soluționarea lor dela Excelența Voastră :

1) Aplicarea întocmai a legii cultelor minorita-

re din anul 1928, publicată în Monitorul Oficial No. 89 din 22 Aprilie 1928, în ce privește organizarea Comunităților Musulmane.

2) O mai dreaptă salarizare a învățătorilor de limba turcă, dîndu-le posibilitatea tratului zilnic și neîntînd în seamă faptul că predau numai două ore pe zi.

3) Să se înființeze posturi de limba turcă pe lângă fiecare școală de Stat, chiar dacă numărul elevilor musulmani nu trece de 30. La școlile unde numărul elevilor trece de 30, să se înființeze posturi suficiente în raport cu numărul elevilor.

4) Titularizarea învățătorilor de limba turcă.

5) Înființarea unui post de sub-revizor școlar, pentru învățămîntul mahomedan.

6) Bifarcarea învățămîntului în ultimele 4 clase ale seminarului musulman din Medgidia în așa fel în cât să producă absolvenți, de carieră învățători, sau hagi după pregătirea fiecărui din ultimii ani.

7) O mai dreaptă salarizare a clerului musulman.

8) În posturile de hagi și învățători să fie numiți de preferință absolvenți ai Seminarului Musulman din Medgidia.

9) Improprietărea musulmanilor demobilizați, vădave și orfani de războiu.

Avînd ferma convingere că dreptele noastre cereri de mai sus, își vor găsi o grabnică soluționare, primim și rugăm expresiunea recunoștinței întregii populațiuni musulmane și asigurarea de tot devotamentul și considerațiunea noastră.

